

Päivitetty viimeksi: 13.1.2026

Usein kysyttyjä kysymyksiä REMIT-asetuksesta

Tähän dokumenttiin on koottu usein kysyttyjä kysymyksiä REMIT-asetuksen soveltamista vastauksineen.

REMIT-asetus uudistettiin toukokuussa 2024 ja sen johdosta tätä dokumenttia on päivitetty. REMIT II-aiheiset kysymykset alkavat kohdasta 21.

1. Mikä on REMIT-asetus?

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (REMIT-asetus) tuli voimaan vuoden 2011 joulukuussa. Asetus koskee energian tukkumarkkinoiden läpinäkyvyyttä. Asetus sisältää muun muassa markkinoiden manipulointia ja sisäpiirikauppaa koskevat kiellot sekä velvollisuuden julkaista markkinoiden kannalta olennaista tietoa (sisäpiiritieto). Lisäksi asetus sisältää markkinaosapuolia koskevan rekisteröitymis- ja raportointivelvoitteen sekä velvoitteita organisoiduille markkinapaikoille.

2. Keitä REMIT -asetus koskee?

Asetusta sovelletaan tukkutason energiatuotteiden kauppaan. Tukkutason energiatuotteiden kaupankäynti ymmärretään laajasti, ja se kattaa myös tarjoukset, jotka eivät välttämättä johda kauppaan. Asetus koskee lähtökohtaisesti kaikkia energian tukkumarkkinoilla toimivia tahoja, eli markkinaosapuolia, jolla tarkoitetaan:

”henkilöä, siirtoverkonhaltijat mukaan luettuina, joka ryhtyy liiketoimiin, mukaan luettuna kauppaa koskevien toimeksiantojen antaminen, yksillä tai useammilla energian tukkumarkkinoilla.” (REMIT-asetuksen 2 artikla 7 kohta)

3. Toimin jakeluverkonhaltijana. Kuulunko REMIT -asetuksen velvoitteiden piiriin?

Sähkön tai maakaasun toimitusta ja jakelua loppuasiakkaiden käyttöön koskevat sopimukset eivät ole tukkutason energiatuotteita. Sopimukset, jotka koskevat sähkön tai maakaasun toimitusta ja jakelua loppuasiakkaille, joiden kulutuskapasiteetti on vähintään 600 gigawattituntia vuodessa, katsotaan kuitenkin tukkutason energiatuotteiksi.

Myös sähkön ja kaasun jakeluverkko ymmärretään kulutusyksiköiksi silloin, kun jakeluverkonhaltija hankkii kulutusyksikköön energiatuotetta verkkojen häviöiden kattamiseksi, ja kulutuskapasiteettia koskeva 600 GWh raja häviöiden osalta täyttyy: Eli jakeluverkonhaltija ymmärretään loppuasiakkaaksi ja REMIT-asetuksen mukaiseksi markkinaosapuoleksi, ja kyseiset sopimukset tulevat REMIT-asetuksen sääntelyn piiriin, jos edellä mainitut verkkojen häviöt ovat vähintään 600 GWh /v.

Ks. [ACER Q&A on REMIT Policy Matters](#) s. 57.

4. Käyn tasesähkökauppaa Fingridin kanssa. Velvoittaako REMIT -asetus minut raportoidaan siitä?

Tasepalvelusopimus kuuluu raportointivelvollisuuden piiriin, mutta raportointi ei ole automaattista tai jatkuvaa, vaan kyseiset sopimukset on raportoitava ACER:lle (virasto) vain, jos se sitä tapauskohtaisesti perustellusti pyytää. Tasesähkökauppaa käyvällä osapuolella on joka tapauksessa velvollisuus rekisteröityä REMIT-rekisteriin markkinaosapuoleksi, kuten kaikilla muillakin

markkinaosapuolilla. Tasesähkö sopimus tässä tapauksessa mielletään järjestelmä vastaavan kanssa tehtynä tasepalvelusopimuksena.

5. Voiko ulkopuolinen yritys hoitaa rekisteröitymisen ja liiketoimien raportoinnin?

Rekisteröinti

Markkinaosapuoli voi valtuuttaa toisen tahon toimimaan puolestaan rekisteröitymisvaiheessa.. Tässä pitää muistaa huolehtia siitä, että valtuutuksen tai muun aseman mukainen edustusoikeus konkreettisen toiminnon tekemiselle tulee olla kohdistettu käyttäjälle (luonnolliselle henkilölle), jolla on pätevän valtuutusketjun perustella oikeus edustaa rekisteröityvää yritystä. (ks. kysymys 7 ja 12).

Raportointi

On myös mahdollista ja jopa tavanomaista, että markkinaosapuoli valtuuttaa kolmannen osapuolen (RRM) raportoimaan liiketoimistaan REMIT -asetuksen mukaisesti. Tämä on sopimuksen varainen asia, ja vastuu siitä, että raportointi suoritetaan asianmukaisesti, on aina markkinaosapuolella itsellään viimekädessä. Tieto siitä, kuka raportoinnin markkinaosapuolen lukuun suorittaa, on ilmoitettava CEREMP-rekisterissä (ks. kysymys 18).

6. Yritykseni toimii monessa maassa, mihin maahan rekisteröityminen tehdään?

Markkinaosapuolten on rekisteröidyttävä sen jäsenvaltion kansalliselle sääntelyviranomaiselle, johon ne ovat sijoittautuneet tai joissa he asuvat tai, mikäli ne eivät ole sijoittautuneet unioniin tai eivät asu siellä, sen jäsenvaltion kansalliselle sääntelyviranomaiselle, jossa ne toimivat. Markkinaosapuolen on rekisteröidyttävä vain yhdelle kansalliselle sääntelyviranomaiselle. Jäsenvaltiot eivät saa vaatia jossakin toisessa jäsenvaltiossa rekisteröitynyttä markkinaosapuolta rekisteröitymään uudelleen.

7. Voinko muuttaa rekisteröitymisen yhteydessä antamiani tietoja?

REMIT-rekisteriin rekisteröidään erikseen käyttäjä (luonnollinen henkilö) ja markkinaosapuoli (yritys tai luonnollinen henkilö). Markkinaosapuolelta asianmukaisen valtuutuksen saanut Käyttäjä (voi olla myös useita) vastaa ko. markkinaosapuolen tietojen hallinnasta. Mikäli markkinaosapuolen tai käyttäjän tiedoissa tapahtuu muutoksia, on markkinaosapuolella tai käyttäjällä velvollisuus päivittää rekisterissä olevat tiedot ajantasaisiksi. Markkinaosapuolen tietoja voi muuttaa rekisterissä sellainen käyttäjä, joka on liitetty markkinaosapuoleen ja jolla on oikeus tätä edustaa. Käyttäjän tietoja voi muuttaa ainoastaan käyttäjä itse.

8. Suljetaanko rekisteröityminen markkinaosapuoleksi jossain vaiheessa?

Rekisteröityminen on järjestelmän teknisiä keskeytyksiä lukuun ottamatta mahdollista jatkuvasti. Järjestelmän ylläpito tapahtuu ACER:n toimesta.

9. Voiko REMIT -rekisteriin nimettyä käyttäjää vaihtaa?

Käyttäjätietoja voi ja on velvollisuus muuttaa, jos tiedot eivät enää ole ajantasalla - käyttäjän esimerkiksi vaihtuessa.

10. Miten Energiavirasto tiedottaa REMIT -asetuksesta ja täytäntöönpanoon liittyvistä asioista?

Energiavirasto tiedottaa ajankohtaisista REMIT-asetukseen liittyvistä asioista sivustollaan <https://energiavirasto.fi/ajankohtaista>

Energiavirasto tiedottaa ajankohtaisista asioista ja mahdollisista muutoksista, mutta vastuu REMIT -asetuksen tuntemisesta ja sen edellyttämistä toimenpiteistä on kuitenkin aina markkinaosapuolella itsellään.

11. Keneen voin ottaa yhteyttä epäselvissä tilanteissa?

Energiaviraston REMIT-asioista vastaa markkinavalvontatiimi, jolle voi osoittaa kysymyksiä - sähköpostitse osoitteeseen remitrekisteri@energiavirasto.fi. Markkinavalvontatiimi tarjoaa apua REMIT -asetukseen ja sen velvoitteisiin liittyvissä kysymyksissä.

Tarkemmat yhteystiedot henkilöittäin ovat lisäksi saatavilla viraston sivuilta kohdasta 'Markkinat' → 'Markkinavalvonta':

<https://energiavirasto.fi/selaa-osaston-ja-yksikon-mukaan>

12. Olen rekisteröimässä useampia markkinaosapuolia, miten toimin?

Rekisteröityminen tapahtuu CEREMP-järjestelmässä siten, että ensiksi rekisteröidään käyttäjä (luonnollinen henkilö). Sama CEREMP-käyttäjä voi tehdä usean markkinaosapuolen rekisteröinnin. Markkinaosapuolen rekisteröinnin suorittavalla rekisteröityneellä CEREMP-käyttäjällä on oltava valtuutus kyseisten markkinaosapuolten rekisteröintiin. Huom. CEREMP-järjestelmään voi syöttää vain yhden tiedoston, joten useampaa osapuolta rekisteröitäessä tulee käyttäjälle annetut valtuutukset niputtaa yhdeksi tiedostoksi. Käyttäjä voi sitten rekisteröidä markkinaosapuolen, kun käyttäjälle on lisätty järjestelmään valtakirja tai muu hyväksyttävä todiste siitä, että käyttäjä on oikeutettu edustamaan ko. yritystä rekisteröitymisessä ja sen rekisteritietojen hallinnoinnissa.

13. Miksi puhutaan luonnollisten henkilöiden rekisteröimisestä markkinaosapuoliksi, mikä ajatus tässä on taustalla?

Myös luonnolliset henkilöt, siinä missä oikeushenkilöt, voivat toteuttaa REMIT:n tunnistamia liiketoimia tukkutasen energiatuotteilla, jolloin rekisteröintivelvollisuus koskee myös heitä.

14. Markkinaosapuolten rekisteröitymiset julkaistaan jatkossa keskitetyssä Euroopan rekisterissä, raportoidaanko myös liiketoimet sinne?

Rekisteröityminen tehdään yhteiseen eurooppalaiseen markkinaosapuolten rekisterijärjestelmään, CEREMP:iin. ACER pitää yllä listaa rekisteröityneistä markkinaosapuolista. Liiketoimia ei raportoida CEREMP-rekisterin kautta, vaan suoraan ACER:lle erillisen raportointikanavan kautta.

15. Tullaanko REMIT -raportointia synkronoimaan jollain tavalla EMIR -raportoinnin kanssa?

Sääntely on laadittu siten, että tarkoituksena on välttää samanaikaista molempien järjestelmien kautta tapahtuvaa kahdenkertaista raportointia.

Tulkintaongelmia saattaa joissain tilanteissa syntyä johdannaisopimusten osalta, koska ne ovat raportoitavia sekä rahoitusmarkkinoita että energiamarkkinoita koskevan sääntelyn mukaan. Lähtökohta kuitenkin on, että mikäli sopimus on raportoitu EMIR-sääntelyn mukaisesti, sitä ei

enää tarvitse raportoida uudestaan REMIT-sääntelyn mukaisesti. Mikäli markkinalla syntyy tukinnallisia epäselvyyksiä, pyrkii Energiavirasto oman toimivaltansa nojalla neuvomaan REMIT-raportoinnin osalta markkinatoimijoita.

16. Kenen vastuulla on selvittää, olenko velvollinen rekisteröitymään tai raportoimaan liiketoimistani?

Vastuu rekisteröitymisestä ja liiketoimien raportoinnista on aina markkinaosapuolella itsellään. Energiavirasto voi viranomaiselle kuuluvan lakisääteisen neuvontavelvollisuutensa puitteissa antaa REMIT-asioihin liittyvää yleistä ohjeistusta.

17. Mitä tietoja rekisteröinti edellyttää yritykseltä? Onko Y-tunnus riittävä vai pitääkö rekisteröitymisen yhteydessä ilmoittaa muita tunnuksia?

Rekisteröityessä on ilmoitettava riittävät tiedot markkinaosapuolen yksilöimiseksi, mukaan lukien arvonlisäveronumero (REMIT-asetus 9 artikla). CEREMP:iin rekisteröidytessä ALV-tunnuksen lisääminen on tehty järjestelmäteknisesti pakolliseksi, eikä rekisteröityminen onnistu ilman sitä. Kuvallinen ohje rekisteröitymisen suorittamiseen (powerpoint-esitys pdf:nä) on löydettävissä Energiaviraston sivuilta kohdasta "asiointi" -> "rekisteröidy REMIT-toimijaksi".

Ohjeessa on ilmoitettu, mitkä tiedot rekisteröitymisvaiheessa ovat pakollisia. Lähtökohtaisesti rekisteriin on suositeltavaa lisätä kaikki olemassaolevat tunnuksot ja tiedot rekisteröitymisohjetta noudattaen. Lisäksi kauppohen raportoinnin yhteydessä on ilmoitettava täytäntöönpanoasetuksen raportointilomakkeen mukaisesti esim. nämä koodit "ACERin rekisteröintitunnus, oikeushenkilötunnus (Legal Entity Identifier, LEI), BIC-koodi, EIC-tunnus (Energy Identification Code), GLN-osapuolitunniste (Global Location Number, GLN/GS1)".

18. Mikä on RRM? Miten CEREMP-rekisteriin merkitään markkinaosapuolen kaupat rekisteröivä taho?

Markkinaosapuolen tulee ilmoittaa CEREMP-rekisterissä lomakkeen kohdassa 5 "Valtuutetut osapuolet" (ks. linkki ohjeeseen kysymyksessä 17, s. 22), miten (kuka) raportoi REMIT-raportointivelvoitteen mukaiset kaupat ACER:lle. Markkinaosapuoli vastaa siitä, että sen kaupat tulevat asianmukaisesti raportoiduiksi, riippumatta siitä miten ja kenen toimesta sen kaupat raportoidaan. Esimerkiksi organisoidut markkinapaikat (pörssit) on velvoitettu suoraan REMIT:n nojalla tarjoamaan raportointipalvelua markkinaosapuolille, jotka käyvät kauppaa markkinapaikassa. Tämä järjestely perustuu näiden keskinäiseen sopimukseen. **Raportoinnin voi tehdä vain sel-lainen taho, jolla on RRM-status.** Tämän statuksen saaminen ja hakeminen on melko työläs prosessi. Esim. tällä hetkellä RRM-status on ainoastaan kahdella Suomeen rekisteröityneellä toimijalla.

Melko usein esiintyy tilanteita, joissa kauppaa käyvä markkinaosapuoli kertoo sopineensa asian esimerkiksi niin, että yksi yritys raportoi konsernissa kaikkien osakkuusyritysten puolesta kauppat. usein tilanne on kuitenkin se, että yksi toimija organisoii konsernin kaupankäyntitoimintaa, mutta lopullisen raportoinnin hoitaa kaikkien lukuun esimerkiksi pörssi, jolloin raportoiva taho (RRM) voisi esimerkiksi sähkökaupankäynnissä olla Nord Pool. Rekisteriin merkitään ainoastaan se taho, jolta tieto aidosti menee suoraan ACER:lle (!). Mahdollinen aiempi sopimusketju ei tule näkyviin CEREMP-rekisteriin. Toisin sanoen, jos markkinatoimija on ulkoistanut sopimuksella raportoinnin toiselle yritykselle, joka edelleen ulkoistaa sen RRM:lle, tulee CEREMP-rekisterissä "delegated party" kohtaan ilmoittaa ainoastaan varsinaisen raportoinnin suorittava RRM -osa-puoli.

19. Mitä tasepalvelusopimuksilla tarkoitetaan ja tuleeko ne raportoida?

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1348/2014 2 artiklan mukaan tase-energialla tarkoitetaan energiaa, jota siirtoverkonhaltijat käyttävät verkon tasapainottamiseen. Tasepalvelulla tarkoitetaan sähkön osalta tasapainotuskapasiteettia, tase-energiaa tai molempia. Maakaasun osalta tasepalvelulla tarkoitetaan siirtoverkonhaltijalle kaasusopimuksen perusteella tarjottavaa palvelua, jota tarvitaan tasoittamaan kaasun kysynnässä ja tarjonnassa esiintyviä lyhytaikaisia vaihteluja.

Energiavirasto katsoo, että asetuksessa tasepalvelusopimuksella tarkoitetaan siirtoverkonhaltijan kanssa tehtävää sopimusta. Muut energian toimitussopimukset, joissa siirtoverkonhaltija ei ole osallisena, eivät ole asetuksessa tarkoitettuja tasepalvelusopimuksia, vaikka niissä energian toimitus tapahtuisikin tase-energian hinnalla ja toimitusmäärä perustuisi tasevirheeseen. Edelleen Energiavirasto toteaa, että tasepalvelusopimuksia koskevaa poikkeusta ei voida laajentaa koskemaan muita, kuin siirtoverkonhaltijan kanssa tehtäviä sopimuksia.

Mikäli toimija on tehnyt energian toimitussopimuksen, jota osapuolet kutsuvat tasepalvelusopimukseksi, mutta joka ei täytä edellä mainittua määritelmää, ei tällaiseen sopimukseen sovelleta komission täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan tasepalvelusopimusten raportointia koskevaa poikkeusta. Kyseiset toimitussopimukset tulee raportoida REMIT-asetuksen edellyttämällä tavalla, mikäli ne muuten täyttävät tukkutason energiantuotteisiin liittyvän sopimuksen tunnusmerkit. Energiavirasto on keskustellut asiasta myös ACER:n kanssa, joka on tulkinassaan yhtenevä Energiaviraston kanssa.

20. Miten markkinaosapuolen tulee toimia, mikäli se toimii säätösähkömarkkinalla, (mFRR-energiamarkkinalla) osapuolen tarjousaktivoidaan ja osapuoli samalla käy kauppaa päivänsisäisellä markkinalla? Onko osapuolella tällöin hallussaan REMIT-asetuksen mukaista sisäpiiritietoa?

Säätötarjousten aktivointia on käsitelty ACER:n 18.12.2024 laatimassa REMIT-asetuksen tulkintaohjeessa (myöhemmin ACER tulkintaohje)¹. ACER:n tulkintaohjeen kohdassa 3.3.4 (s. 41) todetaan, että tasapainotustarjousten aktivointi antaa markkinatoimijoille arvokasta tietoa systemin säätösuunnasta ja järkevästi toimiva markkinaosapuoli voi hyödyntää tätä tietoa kaupankäynnissään.

Suomessa sähkön päivänsisäisellä markkinalla on mahdollista käydä kauppaa toimitusmarkkina-aikayksikön alkuun saakka. Tietyissä olosuhteissa säätösähkömarkkinalla oleva toimija saattaa kyetä arvioimaan omien aktivoitujen ja aktivoimattomien tarjoustensa pohjalta tulevan markkina-aikayksikön säätösuunnan ja hintatason, jolloin toimija voi hyödyntää kyseistä tietoa päivänsisäisellä markkinalla. Tieto aktivoinnista ei ole julkista, se liittyy tukkutason energiantuotteeseen, se saattaa olla täsmällistä ja sillä voi olla huomattava hintavaikutus jos se julkistettaisiin. Näin ollen tieto aktivoinnista voi toisinaan täyttää REMIT-asetuksen sisäpiiritiedon määritelmän. Tällöin toimijan tulee pidättäytyä hyödyntämästä ko. tietoa tukkutason energiantuotteiden liiketoimissa. Markkinatoimijan ei kuitenkaan tarvitse julkistaa tietoa omista aktivoituista tai aktivoimattomista tarjouksistaan.

¹ ACER Guidance on the application of Regulation (EU) No 1227/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on wholesale energy market integrity and transparency 6.1st Edition

Manuaalisen taajuuden palautusreservin (mFRR) osalta tietoa mFRR-energian hinnasta julkistetaan reaaliaikaisesti. Reaaliaikainen julkistus ei kuitenkaan kata kaikkia aktivointiin liittyviä olennaisia tietoja, kuten aktivoitavan energian kokonaismäärää ja säätösuuntaa. Tieto yksittäisen aktivoidun tarjouksen volyymistä ja säätösuunnasta ovat ennen kunkin markkina-aikajakson lopullisten markkinatulosten julkistamista vain aktivoidun tarjouksen jättäneen markkinatoimijan ja Fingrid Oyj:n tiedossa, ja niiden voidaan katsoa toisinaan täyttävän REMIT-asetuksen sisäpiiritiedon määritelmän. Mikäli markkinatoimija katsoo aktivoitua tarjoustaan koskevien ei-julkisten tietojen täyttävän REMIT-asetuksessa säädetyn sisäpiiritiedon määritelmän, tulee markkinatoimijan pidättäytyä käymästä kauppaa sellaisilla energian tukkumarkkinatuotteilla, joihin kyseinen sisäpiiritieto liittyy.

Markkinatoimijan on itse arvioitava tapauskohtaisesti, täyttääkö sillä oleva tieto REMIT-asetuksen sisäpiiritiedon määritelmän. Toimijan on suositeltavaa laatia sisäinen ohjeistus siitä, miten menetellä, kun sillä on hallussaan mahdollista sisäpiiritietoa. Tukkutason energiatuotteella ei saa käydä kauppaa, mikäli toimijalla on siihen liittyvää sisäpiiritietoa.

Mikäli toimijan oma säätötarjous on aktivoitu säätösähkömarkkinalla, ja toimija katsoo sillä olevan aktivoinnista johtuen sisäpiiritietoa ja päättää väliaikaisesti lopettaa kaupankäynnin päivänsisäisellä markkinalla, voidaan kaupankäyntiä jatkaa sen jälkeen, kun tieto aktivoitavan energian kokonaismäärästä ja säädön suunnasta on julkistettu tai jos tieto on menettänyt hintavaikutuksensa ajan kuluessa siten, että sitä ei enää voida pitää sellaisena tietona, jota järkevästi toimiva markkinaosapuoli todennäköisesti käyttäisi eräänä perustana päätökselleen toteuttaa tukkutason energiatuotteeseen liittyvä liiketoimi tai antaa sellaisen kauppaa koskeva toimeksianto.

Säätösähkömarkkinoiden osalta Fingrid Oyj julkistaa lopullisen tiedon kunkin markkina-aikajakson säätösähkön hinnasta 30 minuutin kuluessa markkina-aikajakson päättymisestä.

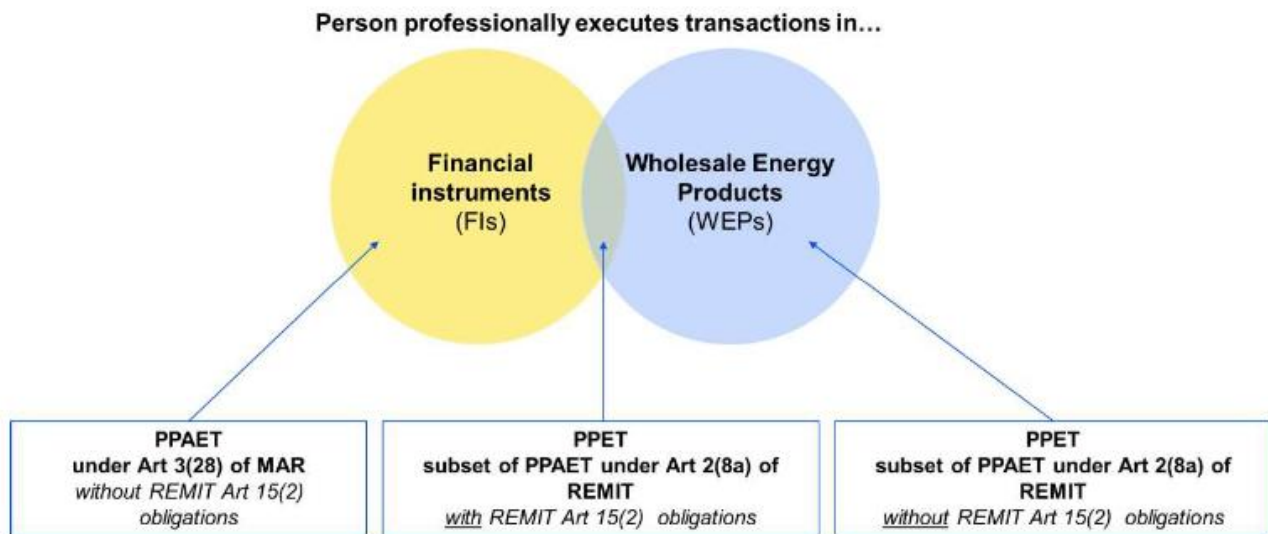
Energiaviraston mukaan toimijat voivat harkita esimerkiksi seuraavia toimia omassa kaupankäynnissään:

- Toimijat voivat harkita päivänsisäisen kaupankäynnin lopettamista tai jäädyttämistä saadessaan tiedon säätösähkömarkkinalle jättämänsä tarjouksen aktivoinnista.
- Päivänsisäisen markkinan ja säätösähkömarkkinan kaupankäyntitoiminnot voidaan eriyttää ns. Kiinan muurilla.
- Kaupankäynnin toteutus pelkällä algoritmilla siten, että kyseinen ohjelma käyttää pelkästään julkista tietoa eikä sen toimintaan puututa toimijan saadessa mahdollista sisäpiiritietoa.

Lisäksi Energiavirasto korostaa, että markkinatoimijan tulee tapauskohtaisesti harkita täyttääkö sen saama tieto REMIT-asetuksen sisäpiiritiedon määritelmän.

21. Keitä koskevat REMIT II-asetuksen 15 artiklan mukaiset velvoitteet?

REMIT II-asetuksen myötä ammattimaisesti liiketoimia järjestävän henkilön määritelmä kirjattiin asetukseen ja sitä laajennettiin koskemaan myös ammattimaisesti liiketoimia toteuttavaan henkilöön (PPAET, "persons professionally arranging and executing transactions", sekä PPAT ja PPET). ACER 25.9.2024 julkaiseman "3rd Open Letter" (<https://www.acer.europa.eu/remit-documents/guidance-remit-application>) mukaan REMIT II-asetuksen "PPAET" -velvoitteet voidaan jakaa seuraavasti:

Artikla 15 kohta 1 velvoittaa kaikkia ammattimaisesti liiketoimia järjestäviä henkilöitä huolehti-
maan viranomaisilmoituksista. Kohta 2 taas asettaa vastaavia ilmoitusvelvoitteita sellaisille lii-
ketoimia ammattimaisesti toteuttaville henkilöille, jotka toteuttavat liiketoimia myös asetuksen
(EU) N:o 596/2014 16 artiklan nojalla ("MAR-asetus") ja joka toteuttaa liiketoimia myös tukku-
tason energiatuotteilla. Lisäksi artiklan 15 kohtien 1 ja 2 henkilöillä on velvollisuus ylläpitää
tehokkaita järjestelmiä, järjestelyjä ja menetelmiä REMIT II-asetuksen 3, 4 ja 5 artiklan rikko-
musten havaitsemiseksi. REMIT II-asetuksen 15 artiklan velvoitteet eivät kuitenkaan koske sel-
laisia toimijoita, jotka toteuttavat liiketoimia ainoastaan tukkutason energiatuotteilla eivätkä to-
teuta MAR-asetuksen mukaisia liiketoimia.

Tyypillisiä ammattimaisesti liiketoimia järjestäviä tahoja ovat mm. pörssit ja markkinapaikkojen
ylläpitäjät sekä kaupanvälittäjät. REMIT II-asetuksen 18 johdantokappaleen mukaisesti myös
suoran sähköisen markkinoille pääsyn tarjoajia ja tilauskirjojen tarjoajia tulee pitää ammatti-
maisesti liiketoimia järjestävänä tahona. Ammattimaisesti liiketoimia toteuttavaa tahoa, joka
myös toteuttaa liiketoimia MAR-asetuksen nojalla voi koskea REMIT II-asetuksen 15 artiklan
velvoitteet vaikka tämä toteuttaisi liiketoimia ainoastaan omaan lukuun.

22. Mitä ovat REMIT II-asetuksen 15 artiklan mukaiset tehokkaat järjestelyt, järjestelmät ja
menetelmät?

Energiavirastolla ei ole toimivaltaa antaa etukäteistä päätöstä toimijalle, jossa se hyväksyisi tai
hylkäisi nämä järjestelyt, järjestelmät tai menetelmät. Asetukseen on selväsanaisesti kirjattu,
että näiden tulee olla tehokkaita rikkeiden havaitsemiseksi. Tämä kuitenkin antaa toimijalle pal-
jon liikkumavaraa arvioida omista lähtökohdistaan, mikä taso on riittävän tehokas. Ottaen huo-
mioon, että PPAET-toimijat käsittävät joukon erilaisia toimijoita, ei yksi ratkaisu ole tarkoituk-
senmukainen kaikille. Näin ollen toimijan on syytä ottaa huomioon tarkoituksenmukaisuus ja
suhteellisuus.

Esimerkin omaisesti pörssien ja säänneltyjen markkinapaikkojen on tarkoituksenmukaista ke-
hittää ja ylläpitää kehittyneitä järjestelmiä sekä ylläpitää henkilöresursseja pelkästään markki-
navalvonnan järjestämiseksi, koska näiden toimijoiden kautta käydään iso osa kaupankäynnistä.
Sen sijaan vain omaan lukuun kauppaa käyvän toimijan ei ole tarkoituksenmukaista ylläpitää
yhtä mittavia järjestelyjä.

ACER:n tulkinnan mukaan PPET-toimijoiden tulisi ulottaa valvonta sellaisiin toimiin, joita se havaitsee kaupankäynnin yhteydessä sekä muun sille saatavilla olevan tiedon yhteydessä. Tämä tarkoittaa käytännössä, että PPET-toimijoiden on seurattava omaa kaupankäyntiä sekä sisäpiiritiedon julkistamista. Lisäksi esimerkin omaisesti kaupankäynnin yhteydessä PPET-toimija voi havaita epäilyttäviä liiketoimia markkinalla, jotka eivät ole sen omia. Koska PPET-toimijan tulisi havaita ja ilmoittaa myös nämä toimet, tulisi sen järjestelyjen olla riittävän tehokkaita myös näiden havaitsemiseksi.

Lähtökohta asetuksen velvoitteiden toteuttamiseksi on mm. riskien tunnistaminen, REMIT II-asetuksen markkinoiden manipulaatiokeinojen tunnistaminen, sisäpiiritiedon tunnistaminen, sisäisten toimintaohjeiden laatiminen ja henkilöstön koulutus. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kaupankävijöiden ohjeistamiseen siitä, millaisia liiketoimia saa toteuttaa ja millaiset toimet taas voivat olla sääntelyn vastaisia. Lisäksi avainhenkilöiden ja muiden mahdollisesti sisäpiiritietoa säännöllisesti tai hankekohtaisesti saavien henkilöiden tunnistaminen ja ohjeistaminen on tärkeää. REMIT II-asetus ei vaadi toimijoita ylläpitämään sisäpiirirekisterä, mutta sellaisen ylläpitäminen osoittaa toiminnan laadukasta laillisuusvalvontaa.

23. Mitä poikkeuksia sovelletaan REMIT II 15 artiklan osalta?

Kuten edellä on todettu, 15 artiklan velvoitteet eivät koske kaikkia PPET-toimijoita. ACER:n 3rd Open Letterin mukaan REMIT II-asetuksen 4 artiklan velvoitteiden valvomisen ei tulisi mennä pitemmälle, mitä tietoa toimijalle on saatavilla. Esimerkin omaisesti PPET-toimijan tulisi lähtökohtaisesti tarkastella vain omia sisäpiiritiedon julkistamisia. REMIT II-asetuksessa ei ole sanottu eikä ACER ole myöskään tulkinnut, että samanlainen valvontaa koskeva rajausta ulottuisi myös artiklojen 3 ja 5 valvontaan.

PPET-toimijan, jolla ei ole 15 artiklan mukaisia velvoitteita, tulee kuitenkin noudattaa REMIT II-asetuksen muita kieltoja ja velvoitteita.

24. Mitä tarkoittaa suora sähköinen markkinoille pääsy ja keitä se koskee?

Määritelmällisesti suora sähköinen markkinoille pääsy tarkoittaa, että järjestäytyneen markkinapaikan jäsen, osapuoli tai asiakas antaa toiselle henkilölle luvan käyttää sen kaupankäyntikoodia, niin että henkilö voi välittää tukkutason energiatuotteeseen liittyviä toimeksiantoja sähköisesti suoraan järjestäytyneeseen markkinapaikkaan, mukaan lukien järjestelyt, joissa kyseinen henkilö käyttää jäsenen, osapuolen tai asiakkaan tietotekniikkainfrastruktuuria tai jäsenen, osapuolen tai asiakkaan käyttöön antamaa yhteysjärjestelmää kauppaa koskevien toimeksiantojen välittämiseksi (suora pääsy markkinoille), sekä järjestelyt, joissa henkilö ei käytä tällaista infrastruktuuria (tuettu pääsy).

ACER:n 30.7.2024 julkaiseman "2nd Open Letterin" (<https://www.acer.europa.eu/remit-documents/guidance-remit-application>) mukaan suoran sähköisen markkinoille pääsyn ("DEA") osalta tulee arvioida, kuka on DEA-palvelun tarjoaja ja kuka DEA-asiakas. DEA-palvelun tarjoaja antaa käyttöoikeuden DEA-asiakkaalle käyttää tämän kaupankäyntitunnusta, jonka avulla DEA-asiakas toteuttaa liiketoimia tukkutason energiatuotteilla. Lähtökohtaisesti DEA-palvelun tarjoaja tekee ilmoituksen kansalliselle sääntelyviranomaiselle palvelun tarjoamisesta.

REMIT II-asetuksen 5 artiklan mukaisesti suoran sähköisen markkinoille pääsyn tarjoajan on viranomaisilmoituksen lisäksi pidettävä yllä ja säilytettävä vähintään viisi vuotta 5 artiklassa tarkoitettuja kuvauksia järjestelmistä ja riskienhallinnasta sekä todisteita niiden käytöstä.

REMIT II-asetuksen 18 johdantokappaleen mukaisesti suoran sähköisen markkinoille pääsyn tarjoajia on pidettävä henkilönä, joka järjestää liiketoimia ammattimaisesti. Liiketoimien ammatillainen järjestäminen puolestaan tarkoittaa tukkutasen energiatuotteilla tapahtuvien liiketoimien toimeksiantojen vastaanottoon tai välittämiseen. Energiavirasto katsoo, että tämä PPAT-määritelmä on syytä ottaa huomioon, kun mietitään onko toimija suoran sähköisen markkinoille pääsyn tarjoaja erityisesti sellaisissa tapauksissa, joissa toimija on ulkoistanut kaupankäyntiin liittyvät toimintansa kolmannelle osapuolelle, joka hyödyntää toimijan kaupankäyntikoodia palveluntarjoajan roolissa.

25. Mitä tarkoittaa algoritmisen kaupankäynti ja keitä se koskee?

Määritelmällisesti algoritmisella kaupankäynnillä tarkoitetaan arkoitetaan tukkutasen energiatuotteilla tapahtuvaa kaupankäyntiä, mukaan lukien huippunopea kaupankäynti, jossa tietokonealgoritmi määrittää automaattisesti kauppaa koskevien toimeksiantojen yksittäiset parametrit, kuten toimeksiannon käynnistämisen, ajoituksen, hinnan ja määrän sekä toimeksiantojen hoidon niiden käynnistämisen jälkeen siten, että ihmisen työpanosta tarvitaan vain vähän tai ei lainkaan; tähän eivät kuulu järjestelmät, joita käytetään ainoastaan toimeksiantojen reitittämiseen yhteen tai useampaan järjestäytyneeseen markkinapaikkaan, sellaiseen toimeksiantojen käsittelyyn, johon ei sisälly kaupankäynnin parametrien määrittäystä, toimeksiantojen vahvistamiseen tai kaupan jälkeiseen toteutettujen liiketoimien käsittelyyn.

ACER:n 2nd Open Letterin mukaisesti tällaisia algoritmeja ovat mm. markkinaosapuolen omat, itse kehittämät algoritmit, jotka on testattu järjestäytyneessä markkinapaikassa ja joissa algoritmi automaattisesti määrittää tarjousten yksittäiset parametrit. Näitä parametreja ovat mm. milloin tarjous asetetaan, millä määrällä tai hinnalla sekä miten sitä käsitellään asettamisen jälkeen. Oleellista on, että ihminen puuttuu tähän prosessiin vain vähän tai ei ollenkaan. REMIT II-mukaisia algoritmeja ovat myös kolmannen toimijan markkinaosapuolille tarjoamat toteutusalgoritmit, joissa ihminen ei vaikuta kaupankäynnin toteutukseen prosessin aikana. Lisäksi asetuksen tarkoittamia algoritmeja ovat kolmansien osapuolten tarjoamat kaupankäynnin luonteesta riippumattomat algoritmit.

ACER määrittelee lisäksi sellaiset järjestelmät, jotka eivät ole REMIT II-asetuksen tarkoittamia algoritmeja. Näitä ovat mm. tarjoustyyppit osana järjestäytyneen markkinapaikan toimintaa, tarjousten hyväksymisjärjestelmät tai järjestelmät, joilla hoidetaan kaupan jälkeisiä toimia, markkinaviestien generoijat sekä järjestelmät, joilla ohjataan tarjouksia eteenpäin.

Lähtökohtaisesti REMIT II-asetuksen tarkoittamaa algoritmista kauppaa käyvät markkinatoimijat tai heidän puolestaan toimivat palveluntarjoajat. Sellainen henkilö, joka osallistuu liiketoimien tekemiseen, on kaupan vastapuoli tai edunsaaja. Pelkästään algoritmeja tarjoavat järjestelmien kehittäjät, jotka eivät itsessään ole mukana energian tukkumarkkinalla, eivät lähtökohtaisesti ole algoritmista kauppaa harjoittavia toimijoita.

26. Mitä velvoitteita algoritmista kauppaa käyvällä toimijalla on?

Määritelmällisesti algoritmista kaupankäyntiä harjoittavalla markkinaosapuolella on oltava käytössään sen harjoittamaan liiketoimintaan soveltuvat tehokkaat järjestelmät ja riskinhallintamenetelmät, joiden avulla voidaan varmistaa sen kaupankäyntijärjestelmien häiriönsietokyky ja riittävä kapasiteetti sekä asianmukaiset kaupankäynnin raja-arvot ja limiitit sekä estää virheellisten toimeksiantojen lähettäminen tai muu sellainen toiminta, joka voi aiheuttaa tai lisätä markkinoiden tavanomaisesta poikkeavaa toimintaa. Markkinaosapuolella on myös oltava käytössään tehokkaat järjestelmät ja riskinhallintamenetelmät sen varmistamiseksi, että kaupankäyntijärjestelmät ovat tämän asetuksen ja sen järjestäytyneen markkinapaikan sääntöjen mukaiset, johon sillä on yhteys. Markkinaosapuolella on oltava käytössään tehokkaat liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat järjestelyt, joiden avulla voidaan korjata sen kaupankäyntijärjestelmissä esiintyvät häiriöt, ja sen on varmistettava, että sen järjestelmät ovat kaikilta osin testatut ja asianmukaisesti valvotut, jotta ne täyttävät tässä kohdassa säädetyt vaatimukset.

Algoritmista kauppaa käyvän toimijan on ilmoitettava kansalliselle sääntelyviranomaiselle harjoittavansa ko. kauppaa. sekä toimitettava viranomaiselle pyydettäessä tai säännöllisesti REMIT II-asetuksessa tarkemmin määritellyt kuvaukset, sekä ylläpidettävä näistä kirjanpitoa vähintään viisi vuotta.

Energiavirasto katsoo, että pelkkä ilmoitus viranomaiselle ei riitä täyttämään asetuksen vaatimuksia, vaan toimijan on huolehdittava myös muista 5 a artiklan vaatimuksista. 5 a artiklan velvoitteiden täyttämiseksi markkinaosapuolen ei ole tarpeellista ylläpitää yksityiskohtaisia kuvauksia algoritmin koodista tai vastaavista tietoteknisistä järjestelmistä viranomaista varten. Keskeisintä velvoitteiden täyttymisen kannalta on huolehtia kaupankäyntiin ja sen tarkoituksenmukaiseen toimintaa liittyvien parametrien dokumentoinnista, algoritmiseen kaupankäyntiin liittyvien riskien tunnistamiseen, kuvaukseen ja hallintaan liittyvistä seikoista sekä häiriötilanteiden korjaamisen dokumentoinnista. Oleellista on, että algoritmi toimii siten, kuin sen on tarkoitettu ja että sen toiminta ei vaaranna REMIT II-asetuksen tavoitteita, velvoitteita tai kieltoja.

27. Sisäpiiritiedon määritelmään on lisätty määritelmä "vaiheittain tapahtuva menettely". Mitä tällä tarkoitetaan?

Lähtökohtaisesti tällä tarkoitetaan sitä, että toimijalla voi olla pitkäkestoisia menettelyjä, jossa ennen varsinaisen menettelyn päättymistä voi ilmetä seikkoja, jotka voivat täyttää sisäpiiritiedon määritelmän. Esimerkin omaisesti investointi uuteen voimalaitokseen on pitkä prosessi, jossa kannattavuuslaskelmien tai lupapäätösten valmistuminen tai todennäköinen valmistuminen voi olla vaiheittaista tietoa, joka vahvistaa menettelyn lopputuloksen todennäköisyyttä. Henkilöillä, jotka osallistuvat tällaisiin hankkeisiin on tyypillisesti tarkempaa tietoa hankkeen etenemisestä kuin sen ulkopuolisilla henkilöillä ja he voivat arvioida hankkeen toteutumisen tarkasti ennen kuin asiasta on yhtiön tasolla tehty virallista päätöstä. Tällaisella tiedolla, jos se liittyy tukkutason energiatuotteisiin, voi olla huomattava hintavaikutus kun se julkaistaan. Näin ollen toimijan olisi syytä varmistaa, että erilaisiin tukkutason energiatuotteita koskeviin hankkeisiin osallistuvat ihmiset eivät käytä tai ilmaise saamaansa tietoa keskeneräisistä hankkeista. Esimerkiksi pysyvä tai hankekohtainen sisäpiirirekisteri sekä toimintaohjeet tällaisille henkilöille voivat parantaa suojaa mahdollista sisäpiiritiedon väärinkäyttöä vastaan.